

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавництво, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на р.і вулиці Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Неповищення в газеті рукописів не зважається, хіба що дописувачеві вимовно зазначити, що бажає звороту свого рукопису на случай його неповищення та залучити поштовий стемпль на його пересилку.

ЧИ ПАМ'ЯТАЄТЕ ПРО З'ЇЗДИ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ?

Чи ви, українські організовані робітники й фермери, пам'ятаєте, що в тиждень від 17. до 22. січня 1927 р. відбулися в селі Укр. Роб. Дому в Вінніпегу з'їзди: Товариства Українських Робітничо-Фармерських Дім, Робітничо-Фармерського Видавничого Товариства та Робітничого Запозиткового Товариства?

А свідомим українським робітникам і фермерам треба про ці з'їзди найбільш українських організацій в Канаді добре пам'ятати. В першу чергу повинні про них пам'ятати, добре до них з'їзди підготуватися й прислати на них своїх делегатів і делегаток ті відділи й товариства вище згаданих організацій, яких ця справа директно стосується. Ці організації повинні взяти чинну участь в цих з'їздах і поставитися уважно до їх програм.

Однак з'їзди відбуваються не лише в інтересі цих українських робітників і фермерів, що до тих організацій належать, але також в інтересі цілого українського працюючого загалу в Канаді. Коли наші з'їзди радять над тим, як краще поєднати організаційну та освітню працю, то краще між ними, які стоять ще поза організацією. Бо успіх буде лише тоді, коли ми, працюючи, згуртуємося в своїх класових організаціях і підемо не гуртками, але великими громадами дбати про свої класні справи чи то організаційні, чи освітні, чи культурні, чи економічні, чи політичні.

Де більша громада, де та громада солідарна між собою, де вона має одиницький погляд на справу, там успіх її боротьби, там легша та боротьба. Для цього краще і відбуваються з'їзди, конвенції та конференції між ворогами працюючих, для цього повинні відбуватися свої з'їзди й працюючі.

Тому відбуваються з'їзди наші організації й тому на них повинні прибувати не лише делегати від відділів та товариств цих організацій, але й делегати від братніх робітничих та фермерських організацій, як також поодинокі робітники й фермери, що цікавляться організаційними та культурно-освітніми справами працюючих, що уважають ці справи своїми. Бо на з'їздах ми не тільки обговорюємо й вирішуємо як би то організувати й освідомити працюючих, але ми вчимося, як це робити. З'їзд робітників й фермерів із усіх кінців такої велетенської країни, як Канада, це збірний мізок працюючих, що розкидані на цих просторах. Коли-ж ми зберемо всі частини цього мізку разом, то це вже є великою школою для кожного учасника з'їзду й здобути у ній науку учасники відтак розвозять з собою до своїх місцевостей.

Тому, товариші й товаришки, готуйтеся до з'їздів цих робітничо-фермерських організацій, прибувайте на них громадою, а тут ми вже разом будемо радити для добра українського працюючого загалу в Канаді в першу чергу, для добра поневолених наших братів в старому краю, для добра працюючої класи взагалі, бо ми є її складовою частиною.

Звичайні щоденні наради представників українського робітництва й фермерства на цих з'їздах будуть прикрашені прекрасними виставками наших мистецьких сил при Укр. Роб. Домі у Вінніпегу. Драматичні виставки на початок з'їзду, а саме в суботу 15. січня вечером відіграє не грану ще на американській землі поза Вінніпегом інсценізовану Лесем Курбасом поему Тараса Шевченка — "ГАЙДАМАКИ". В неділю, 16. січня Діво-Мандолінова Орхестра дасть величавий концерт. В суботу, 22. січня, в день закінчення з'їздів, відбудеться вечір українських танків при відділі ТУРФДім під проводом т. І. Грекула. А на прашання делегатів відбудеться в неділю, 23. січня, мішаний концерт найкращих наших музичних і співацьких сил, відомуча роль в якому буде належати мішаному хорові відділу ТУРФДім.

Тож пам'ятайте, готуйтеся й громадою прибувайте з цілою Канадою на з'їзди українських робітничо-фермерських організацій до Вінніпегу.

ВИКИНУЛИ ЗА "НЕТАКТИЧНІСТЬ".

Львівські газети доносять, що УНДО (Українське Національно-Демократичне Об'єднання) викинуло з членства Володимира Бачинського за... відкрито запровадження "української справи" польській шляхті.

Ми недавно писали вже в "Укр. Роб. Вістях" про те, що УНДО відбуло недавно свій з'їзд у Львові, на якому заманифістувало свою ворожість до Радянської України і замасковану солідарність з польською шляхтою. Ця постанова з'їзду УНДО так піддала духа Володимирові Бачинському, що він, як "реальний політик", не захотів більше мислитися й зараз же таки по з'їзді чкурнув до Варшави на наради з польською шляхтою. Наслідок тої наради був такий, що Володимир Бачинський дістав від польської шляхти 300,000 золотих (також певно для "оборони честі українського народу") й заявив кореспондентам польських газет, що невдовзі почне видавати газету в польській мові для "інформування" польської шляхти про "українські справи".

Така нетактична поведінка Володимира Бачинського налякала центральний комітет УНДО, який, щоб якось трохи вийти сухим з багнюки угодовства, виключив Бачинського з УНДО. Правдоподібно, що й виключення це є лише тактичне, щоб хоч в той спосіб затримати при УНДО ті елементи, які є проти угоди з польською шляхтою.

Ми не будемо тут розписуватися знову про те повівсько-

адвокатське УНДО, але скажемо дещо про особу Володимира Бачинського.

Володимир Бачинський, як один з лідерів УНДО, є добре знайомий також Українцям в Канаді. Це-ж той самий Бачинський, що минулого року приїздив з греко-католицьким егомоцем Жаном до Канади за гроші польської шляхти, щоб забрати з Галичини до Канади українських селян і звільнити українські землі в Галичині для польських військових осадників. Це той самий Бачинський, якого так широко вітали у Вінніпегу, Едмонтоні, Саскатуні, Ванкувері й по інших місцевостях греко-католицької понії, українські патріоти, якому писали у своїх газетах довші маніфести, як "найбільшому українському патріоту". Коли-ж "Укр. Роб. Вісті" викрили цілу ту махінацію польсько-шляхетського запродавця, то ці "українські діячі" накиннулися за це на нас в пресі, хоч самі вони добре бачили, як Володимир Бачинський півчав тут за гроші польської шляхти, хоч знали, що його п'яного викинено було з одного з першокласних готелів у Вінніпегу.

А тепер ось маєте. Вже й самі українські адвокати викинули його із своєї партії за запровадження польській шляхті "української справи", хоч викинули його з тактичного боку, але все-ж таки викинули. Що-ж тепер скаже на це товариство св. Рафаїла? Що-ж тепер скажуть на це ті, що обороняли того запродавця тоді, коли ми викрили його продажність польській шляхті? Тепер вони повинні злизати свої чорні лайки й брехні на нашу адресу. Але вони цього не зроблять, бо самі були в тісній змові з Володимиром Бачинським і з польською шляхтою проти українського трудового народу.

В ПОЛЬЩІ ВАРИТЬСЯ.

Вариться, кипить і дуситься в Польщі. Щось, десь діється — але ніхто не відважується сказати правду. "Дзядек" П'ясу-ський мовчить, а фашисти і монархісти явно і голосно ведуть свою агітацію і роботу. Ясно, що їх робота стремить до повалення теперішнього, "республіканського" устрою в Польщі, але чому-ж так є, що їм за це навіть волос з голови не впаде. А тимчасом польські тюрми далі заповнюються комуністами, які прецінь теж до нічого іншого не стремлять, як до зміни теперішнього устрою на селянсько-робітничий.

Як вже звісно, в Горішнім Шлешку відбулися громадські вибори, в яких Німці таки справді перемогли. Польські газети бють з того приводу на аларм, вказуючи рівночасно на побіду комуністів в виборах до Каси Хорих в Варшаві. П'єсеєвський вожака, нинішній міністер Морачевський, начав на партію і посольський мандат та сидить далі на міністерській кріслі. Новий пресовий, репресійний закон, який так оскандалив його міністра, не побачить, здається, денного світла і задуситься сам в собі. Свобода друкованого слова вже і без того обмежена, а тут ще хотять віддати її в руки старостів і поліції. Ой, погнали би вони своїх добре!

Два місяці тому у варшавській поліції викрито багато. Викрито спілку поліції із злочинськими бандами. Коли присутлено до ведення судівства, показалося, що головні поліційні махери десь пропали і годі їх відшукати.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ПОЛЬСЬКО-ШЛЯХЕТСЬКОГО ТЕРОРУ.

В неділю, 2-го січня 1927 р. відбувся в Укр. Роб. Домі у Вінніпегу великий концерт-мітинг, на якому вислухано доповідь т. М. Шатувського про страшний терор польської шляхти на землях Західної України й одногослодно ухвалено резолюцію протесту, яку наводимо нижче. Салі Укр. Роб. Дому була битком набита й сотки людей вернули додому з браку місця. Після доповіді т. Шатувського й після прегалтінання апеля працюючих в Галичині, голова т. В. Н. Колісник перечитав резолюцію, яку присутні прийняли одногослодно повстанням з місця. Резолюцію ухвалено вислати: до прем'єра Канади, до польського амбасадора у Вашингтоні, до польського консула в Монреалі, до радянського представництва в Монреалі, до секретаря МОДРУ — посла польського союму Баліна і до англійської преси як місцевої, так і позамісцевої.

Резолюція звучить:

Ми, українські робітники міста Вінніпегу і околиць, зібравшись для 2-го січня 1927 р. на масовому вічу в числі 1200 осіб, одногослодно, рішучо й категорично протестуємо проти нечужих звірських знущань польсько-шляхетських окупантів над українським населенням в Галичині та інших західно-українських землях, захоплених польською шляхтою. З того часу, як Рада Амбасадорів Антанги віддала Східну Галичину на поталу й руїну польським панам, беззастовно наспівують до нас вісти про гноблення українського населення на його спокійній землі, про позбавлення його людських прав, про його фізичні насильства, про знищення його культурних надбань. Нераз вже цілий культурний світ підніс свій голос протесту й пересториги проти завізвства, що відбувається в Східній Галичині, повний протестує навіть найбільш байдужі звернули на них увагу і прилучилися до нашого масового протесту.

Кривавий, розбещений терор польської шляхти перейшов всякі межі. Почувачи скорий ушодок створеного нею реакційного насильства й гноблення, польська шляхта визнає свої злочини на невинних позбавлених прав і можливість боротися українських селян і робітників. Тисячі цих україн-

ських селян, робітників та інтелігентів сидять в польських тюрмах роками до суда без судівства й переслухання, а тисячі інших засуджено на довгі роки. Звіт робітничо-селянських посівів польського союму вказує, що за п'ять місяців (гравень, червень, липень, серпень і вересень 1926 р.) в Польщі арештовано за політичні переконання й діяльність 1781 осіб. В тих самих місяцях 424 особи засуджено разом на 964 роки в'язниці за політичну діяльність. Биття й катування політичних в'язнів по тюрмах давно вже стали звичайним щоденним явищем, при чому часто катують в тюрмах цілком невинних людей середньобюджетними способами. Як приклад цьому може послужити той факт, що 18. жовтня 1926 року судили в Ломжі українця Володимира Барана, якого тримали в тюрмі 15 місяців і часто страшними тортурами вимушували "зизнання", а на суді віннісся, що не зовсім не той чоловік, за якого рахувала поліція й прокуратура.

Дня 11. листопада 1926 р. судили у Львові 11 українських селян з Гуцульщини, які довгий час поневолялися в тюрмах Коломиї і Львова й на суді знову такі винували, що 6 з них нічого не винні, бо навіть не належать до ніякої політичної партії.

Але вершок усього того насильства є поля, що мала місце в місті Тернополі, Сх. Галичина. Дня 8. листопада 1926 року в тому місті польсько-шляхетський суд засудив на кару смерті через повішення українського селянина Михайла Білого за те, що у нього знайдено дві комуністичні брошури.

А коли пишуться ці рядки, то польсько-шляхетський суд у Володимирі Волинським судить 151 українських селян і інтелігентів, які довгий час томилися в тюрмі. Дійшло до того, що навіть робітничих та селянських посівів польського союму поліція бе до крові на польських мітингах. Як доноска Асоціятед Прес, 10. грудня 1926 року два селянські послі польського союму кинули в лице заступника прем'єра Бартезі свої окровавлені сорочки, в яких їх катувала польська поліція.

Не задовольняючись тим фізичним нищенням людей винних тільки тим, що вони належать до трудящих шарів української нації, польська шляхта намагається знищити й цілу українську націю, починаючи з її культурних.

В 1912 році, ще за панування Австрії, було в Галичині 2612 українських шкіл, а нині лишилося й то лише на папері 987 шкіл. Як вони українські школи, коли в них вчителюють польські учителі, що не знають української мови, бо українських учителів вигнано із шкіл.

Польські, які числять всего 12 про-

цент населення в Східній Галичині, мають 2347 чисто польських шкіл, а 1355 так званих унітаристичних, а на ділі так само польських. За те 74 процент українського населення майже нічого не знає. Це страшенне насильство, не лікуваний рабунек освіти й мови українського населення.

А тепер П'ясуєвський видав закон про пресу, де кожен страсти чи якийсь інший нагадує польської шляхти може викрити штрафом або й посадити в тюрму редактора без ніякого суду й права.

Ми рішучо й категорично протестуємо перед цілим світом проти цих знущань.

Ми вимагаємо негайного звільнення невинно засудженого в Тернополі на смерть Михайла Білого! Ми вимагаємо припинення злущови для працюючого народу політичні нищення українських шкіл і української мови на українських землях!

Ми закликаємо все свідоме й культурне громадянство Канади прилучитися до нашого протесту!

Ми закликаємо домінуючий уряд Канади звернути дипломатичний шляхом увагу польського уряду на недопустимість знущання над українським працюючим масами Східної Галичини, які мають чимало різнень й блязень серед громадян Канади.

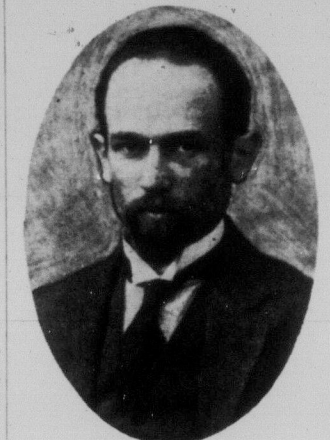
Ми звертаємо увагу уряду С.Р.С.Р. на зломання польського шляхтою 7-го пакту Ризького Договору й проханням цей Робітничо-Селянський Уряд ще раз відмовитися за наших поневолених і пригноблених братів у Східній Галичині.

А понад все ми кличемо: Звільніть невинно засудженого в Тернополі на смерть Михайла Білого! Дайте повну амністію політичним в'язням!

В. Н. Колісник, Д. Мойсюк, голова віча, секр. віча.

ЩАСЛИВОЇ ДОРОГИ.

В тиждень від 20. до 27. грудня 1926 р. гостив у Вінніпегу Радник У.С.Р.Р. а від часу візду т. Язикова й до часу прибуття т. Геруса, виконуючий обов'язки голови Офіційного Агентства С.Р.С.Р. в Канаді — т. І. Ю. Кулик.

ТОВ. І. Ю. КУЛИК.

Прибувши до Вінніпегу для пологодження деяких справ, т. І. Ю. Кулик прибув ще й тому, щоб, як він заявив, попрацювати з українською робітничо-фермерською колонією в Канаді, побувавши ще раз в центрі цієї "канадської України" перед своїм віздом на Радянську Україну.

Тов. І. Ю. Кулик оставляе Канаду на стало для праці на Радянській Україні. Жаль йому лишати Канаду, де він за три роки свого перебування так звівся духом з працюючими українськими масами, але радисті повороту назад на робітничо-селянську Україну для праці вівний компенсації цей жаль.

Подякувавши на сторінках "У.Р.В." український трудовий іміграції в Канаді за ширшу підтримку праці радянського представництва, т. Кулик виступив в неділю, 26. грудня на концерті в Укр. Роб. Домі у Вінніпегу перед переповненою сцені українського робітництва з коротким докладом про працю червоної радянської дипломатії і про працю радянського представництва в Канаді з'окрема. Він з'ясував всі ті труднощі, з якими приходиться стічатися радянським представництвам у всіх капіталістичних країнах. Всюди, головню на початку, відноситься до представників робітничо-селянської держави з недовірою навіть певні шари суспільства, будучи заздалегідь упереджені антирадянською агітацією буржуазної та соціал-зрадницької преси. Але з часом те недовіра меншає і наважуються більш менш ділові зносини. Те саме було й в Канаді. Завдяки ширшій праці радян-

ського представництва й допомозі свідоміших працюючих мас цієї країни, відносини між радянським представництвом та канадським урядом досить добре налагодилися, а через це й між обома країнами. До цього багато прислужилося й українське трудове населення Канади й його преса. Випади жовтобланих преси проти радянського уряду, а з'окрема проти т. І. Ю. Кулика остали без відгуку.

Ось за це якраз тов. І. Ю. Кулик не міг залишити Канади не попрацювавши з її українським трудовим населенням і не подякувавши йому за ширшу допомогу.

Із свого боку ми не можемо не відзначити також заслуги т. І. Ю. Кулика, як представника Радянської України і як літератора перед українськими робітниками й фермерами в Канаді. Його статті в нашій пресі, в яких він час від часу висвітлював різні невідомі нам, або маловідомі галузі Радянського життя, устрою, будівництва, його інтерв'ю, що час від часу містилися у нашій пресі, його розвідки з літературного поля — були дуже цінним інформаційним матеріалом для нас, відіятих далекими просторами від радянського життя.

Появу т. І. Ю. Кулика на сцені Укр. Роб. Дому у Вінніпегу 26. грудня тисячна публіка привітала довготривалими бурливими оплесками, якими вона часто переривала його цілогодичну промову. Зокрема греміли бурливі оплески, коли т. І. Ю. Кулик сказав, що працюючи Радянської України і їх уряд ні на хвилину не забувають про долю своїх братів Західної України і в слухну годину вони придуть їм з допомогою та допоможуть визволитися з китів капіталістичного визиску.

Прашаючи присутніх в селі, т. Кулик сказав, що в їх особі прашає ціле українське робітництво й фермерство Канади та що про них він повеє на Україну найкращі спомини.

Вд імени українських робітничих організацій прашав т. І. Ю. Кулика т. І. Навізівський, дякував за його працю, бажав щасливої дороги та просив передати трудящим Радянської України ширший братній привіт від українських трудових мас Канади.

На цьому місці ми бажали т. І. Ю. Куликові та товаришам Л. К. Понтеку щасливої поїздки та міцного здоров'я для дальшої праці на користь робітничо-селянської Радянської України та цілого Радянського Союзу.

КОЛЮЧКИ.

Ох, колючки мої дорогі, мої любі! Служили ви мені в минулому році ширю по пролетарськи, послужте і в цьому 1927-му.

В перших днях нового року до вас я звертаюся, вас я заго-строю й на сторожі робітничих та фермерських справ вас ставлю.

Бо претясе всяка нечисть, кричати, скавувати і бреше без кінця й краю.

Он Рипиндіа до богородиці вчепилася, езуїти кличуть людей пити шпиритус з бат'я й просити в бога милосердя, р

Гикавого боляк сів на носі й треба його проколоти...

Ви, мої дорогі колючки, догляньте цих справ. Першою з них Рипиндіа й богородиця.

Є на Радянській Україні така державна установа, що називається Укрголовлітком. Вона завідує всіма літографіями, де друкуються всікі образи — земні і небесні. Звернулося до тої установи якесь паравіліє брацтво, щоб дозволила їм надрукувати богородицю що не небесною, але "тихвінською" називається.

Бо мусите знати, товариші, що не одна є богородиця на світі, але їх є дуже багато — так кажуть нам егомосці і попи. Зрештою спитайте "Укр. Голосу". Він вам скаже, що є богородиця київська, почайська, охтирська, озерянська й ин.

Як дозволив Укрголовлітком тій парохії друкувати тихвінську богородицю (бо в Радянському Союзі воля релігії), то Остап Вишня, дуже дотепний фейлетоніст, написав жартовливий фейлетон на цю тему, й запитав, чому, мовляв, Укрголовлітком дозволив друкувати тихвінську богородицю? Во-на-ж російська. Чому не наказав друкувати українську? Час, мовляв, і богородицю українизувати.

А Рипиндіа зраділа та й собі: час, час. "Жарт жартом, але питання на місці".

Коли ти, Рипиндіа, взяла цю справу так ширю до серця, коли ти кажеш, що "жарт жартом, але питання на місці", щоб українизувати всіх богородиць, то скажи, як це зробити, а радянська влада зробить.

Що-ж до Укрголовліткому — то він сам ніяких образів не друкує, він тільки дає дозволення на друкування богородиць різним православним Рипиндіям. Отже не комуністи торгують богородицями, але парохії та егомосці.

В Києві була велика жидівська синагога Бродського, в якій православні сини Авраама, Ісаака й Якова відбували свої святі обряди, включаючи й судний день.

Тепер з тої синагоги київські робітники зробили клуб, в якому ведуть освітню, культурну й організаційну працю.

У Вінніпегу є православний собор, в якому недавно відбувся судний день з всіми його атрибутами: коршмарем, чортом і Жидом. Кажуть, що сая була набита.

Ще-б пак! Цікаво було подивитися як православні справляють судний день.

Псотник з Торонто знову розводить свою псячину на шпальтах "Укр. Голосу". Цим разом вчепився українських народних танців та т. Грекула, мовляв, "в Торонто не хочуть вірити, що Грекул поїхав учини танцювати, бо знають, що то з него за танцюрист".

Поганий танцюрист, каже-ж, Псотнику?

То послухай-же мою кезочку. Оповідіає чоловік жінок, як бог сотворив жінок:

— Чоловік спав, бог прийшов, виявив з него одне ребро, в одному місці зігнув, в другому вирівняв, два рази дмухнув, раз плюнув — і зробив з чоловічого ребра жіночку.

— Все це з одного ребра? — питає жінока.

— Так, — відповідає чоловік. — З одного чоловічого ребра зробив бог таку погану.

— Уявляю собі, — відповідає жінока — скільки то є поганих в цілому чоловікові.

Таке саме й тут. Грекул не танцюрист. Але-ж, Псотнику, у него є свідомство, в якому чорним на білому виразно написано:

Рухомою школою українських національних танців артиста-балетмастера Василя Авраменка сини свідчать, що Іван Грекул пройшов звичайний курс національних танців дуже добре. Торонто, Онг., дня 9. квітня 1926 р. Артист-балетмастер: Секретар: В. Авраменко. Гассан.

Так отже: Авраменко і його секретар Гассан, Кошиців співак, якого "Укр. Голос" називає "незрівняним", кажуть, що Грекул танцює дуже добре, а Псотник каже, що ні.

Хтось з них бреше. Якщо вірити Псотникові і "Укр. Голосові", що Грекул танцює погано, то уявіть собі скільки є тої погани у тих, що дали Грекулові таке добре свідомство.

Але ми такі скроні вірити Авраменкові, а не Псотникові. Бо як Авраменко лежав в Торонто хорий, то провадити свою школу танків він доручив не Псотникові, але більш-менш Псотникові й Грекулові.

Куркулєнко.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті"!